

עין משפט
גור מוצה

קג:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

מסורת הש"ס

(ב) יבמות ק"ח: ג"מ ל.
ול"ל דמנן, (ג) יבמות
ק"ח: (ו)פסוקה דמנן
פ"ד, (ה) (א)מורה ט"ז:
(ד) ר"ל מ"ה, (ה) כ"ח ט"ז:
(ו) (ע"פ) ממרשי ש"ס מה
שנכח בדיבור זה.

תורה אור השלם

1. נפש כי חטאת וקעלה
מעל בין וכחש בעמיתו
בפקדון או בתשומת יד
או בגזל או עשק את
עמיתו: וקרא ה' כב
2. או קצא אבדה וכחש
בה ונשבע על שקר על
אחת מכל אשר יעשה
האדם לחטא בקדש
ורקא ה' כב
3. או מכל אשר יעשה
עליו לשקר ושלם אתו
בראשו וחמשותף יסוף
עליו לאשר הוא לו
יתנו ביום אשמתו:
ורקא ה' כב

הנהגות רב"ח

(ב) ג' ואלו יודע מאיזה
וכי לא ה' הדרך: (ג) שם
ממונה למרה אבל גול:

גליון הש"ס

ג' תקנה גזולה חקיקה:
ע"י שנוטת ד' מה ע"א
תוס' ד"ה גזולות:

הרי זה משלם חומש על חומש. חומשו של חומש דחומש ראשון
נעשה קרן: עד שיממעט כו'. שאם חזר ונתן לו חומש ראשון
ונשבע על השני והודה משלם חומשו וחומשו של חומש שני וכן
לעולם עד שיממעט הקרן של חומש שלא יכפור לו שזה פירוט:

או עשק את עמיתו. שכן שכיב:
חשומת יד. הלוואה: ג' לא נשבע.
לא כפי להולך אחרי עד דמתי
לדיה: עד שישלם לכל אחד. דהשכח
לדיה בעין ולא כפי במתח לפניו
לומר מי שהוא שלו יעלנה: מניח
גזילה. ולא כפי לאמטוי לדיה
וכפי במתח לפניו שהרי הבעלים שם
הוא: לעולם רבי עקיבא. כר"ע
משקרא מהדרינן לאוקמי משום
דכולהו מנחי סתמיתא חליבא דר"ע
סתם כדלמך בללו בין הנחנקין
(פסחין דף פ"א): עבוד רבנן סקנא.
תקנת השנים. והכא דמסקא ליה
תקני להו במתח דמתיב עבוד
תקנת בני גזול נשבע והודה ואין
הגזול כאן דלע"פ דמתיב לאשר הוא
לו תקון רבנן דמתיב לשלם בית
דין ויהא תחת ידם עד שיבא גזול
ועלנו: דקא מהדר ממונה למרה.
לאחר זמן יחזירו בית דין: לא
נחלקו על שלקת. דכיון דליכא אישורא
כפי ליה דכפי דלא כפי לאשר הוא
לו אלא נמקוס שחטא דנעי כפרה:
מה לי לוקח כו'. הרי נשבע לשקר
ואשבעת שקר כפי לאשר הוא לו
כין אגול בין אשמות יד דנחיתר
אתא לדיה: מנא דחקי אחד פליג
אדר' שמעון בן אלעזר: רבי ערפון
היא. ממתי' דקמי נשבע דלי ר"ע
אפילו לא נשבע נמי: ור' ערפון מכדי
כו'. אמתינן פייך דלמר נשבע אין
לא נשבע לא ואוקימנא כר' ערפון:
לא פניא דלא הודה. דכפרה והשקנו
דקרא אהודה כפי דמתיב בגזל הגר
והמודד את מטאסם וגו' (במדבר ה):
שכבר

בני אדם ואינו יודע מאיזה מהן גזול שר' טרפון אומר מניח דמי גזילה ביניהם
ומסתלק ורבי עקיבא אומר אין לו תקנה עד שישלם גזילה לכל אחד ואחד ואי
סלקא דעתך דאישתבע "מה לי לקח מה לי גזול ועוד מתיב רבא מעשה
בחסיד אחד שלקח משני בני אדם ולא היה יודע מאיזה מהן לקח ובא
לפני רבי טרפון אמר לו הנה דמי מקהך ביניהם והסתלק בא לפני רבי עקיבא
אמר לו "אין לך תקנה עד שתשלם לכל אחד ואחד ואי סלקא דעתך
דמישחבע חסיד מי מישחבע בשיקרא וכי תימא דמישחבע והדר הוי חסיד
והא כ"ל היכא דאמרינן מעשה בחסיד אחד או רבי יהודה בן בבא או רבי
יהודה ברכי אילעאי ורבי יהודה בן בבא ורבי יהודה ברכי אילעאי חסידים
דמעיקרא הוו אלא לעולם ר' טרפון היא ומודה ר' טרפון היכא דאישתבע מאי
טעמא דאמר קרא לאשר הוא לו יתנו ביום אשמתו ורבי עקיבא (ראמר)
'אע"ג דלא מישחבע קנים ור' טרפון מכדי היכא דמישחבע לא סניא דלא הודה
מאי איריא ונשבע אפילו בלא שבועה נמי דחניא (מורה רבי טרפון) באומר
לשנים גזולתי אחד מכם מנה ואינו יודע איזה מכם נותן לזה מנה ולזה מנה
שכבר

הרי זה משלם חומש על חומש. חומשו של חומש דחומש ראשון
נעשה קרן: עד שיממעט כו'. שאם חזר ונתן לו חומש ראשון
ונשבע על השני והודה משלם חומשו וחומשו של חומש שני וכן
לעולם עד שיממעט הקרן של חומש שלא יכפור לו שזה פירוט:

או עשק את עמיתו. שכן שכיב:
חשומת יד. הלוואה: ג' לא נשבע.
לא כפי להולך אחרי עד דמתי
לדיה: עד שישלם לכל אחד. דהשכח
לדיה בעין ולא כפי במתח לפניו
לומר מי שהוא שלו יעלנה: מניח
גזילה. ולא כפי לאמטוי לדיה
וכפי במתח לפניו שהרי הבעלים שם
הוא: לעולם רבי עקיבא. כר"ע
משקרא מהדרינן לאוקמי משום
דכולהו מנחי סתמיתא חליבא דר"ע
סתם כדלמך בללו בין הנחנקין
(פסחין דף פ"א): עבוד רבנן סקנא.
תקנת השנים. והכא דמסקא ליה
תקני להו במתח דמתיב עבוד
תקנת בני גזול נשבע והודה ואין
הגזול כאן דלע"פ דמתיב לאשר הוא
לו תקון רבנן דמתיב לשלם בית
דין ויהא תחת ידם עד שיבא גזול
ועלנו: דקא מהדר ממונה למרה.
לאחר זמן יחזירו בית דין: לא
נחלקו על שלקת. דכיון דליכא אישורא
כפי ליה דכפי דלא כפי לאשר הוא
לו אלא נמקוס שחטא דנעי כפרה:
מה לי לוקח כו'. הרי נשבע לשקר
ואשבעת שקר כפי לאשר הוא לו
כין אגול בין אשמות יד דנחיתר
אתא לדיה: מנא דחקי אחד פליג
אדר' שמעון בן אלעזר: רבי ערפון
היא. ממתי' דקמי נשבע דלי ר"ע
אפילו לא נשבע נמי: ור' ערפון מכדי
כו'. אמתינן פייך דלמר נשבע אין
לא נשבע לא ואוקימנא כר' ערפון:
לא פניא דלא הודה. דכפרה והשקנו
דקרא אהודה כפי דמתיב בגזל הגר
והמודד את מטאסם וגו' (במדבר ה):
שכבר

הרי זה משלם חומש על חומש. חומשו של חומש דחומש ראשון
נעשה קרן: עד שיממעט כו'. שאם חזר ונתן לו חומש ראשון
ונשבע על השני והודה משלם חומשו וחומשו של חומש שני וכן
לעולם עד שיממעט הקרן של חומש שלא יכפור לו שזה פירוט:

או עשק את עמיתו. שכן שכיב:
חשומת יד. הלוואה: ג' לא נשבע.
לא כפי להולך אחרי עד דמתי
לדיה: עד שישלם לכל אחד. דהשכח
לדיה בעין ולא כפי במתח לפניו
לומר מי שהוא שלו יעלנה: מניח
גזילה. ולא כפי לאמטוי לדיה
וכפי במתח לפניו שהרי הבעלים שם
הוא: לעולם רבי עקיבא. כר"ע
משקרא מהדרינן לאוקמי משום
דכולהו מנחי סתמיתא חליבא דר"ע
סתם כדלמך בללו בין הנחנקין
(פסחין דף פ"א): עבוד רבנן סקנא.
תקנת השנים. והכא דמסקא ליה
תקני להו במתח דמתיב עבוד
תקנת בני גזול נשבע והודה ואין
הגזול כאן דלע"פ דמתיב לאשר הוא
לו תקון רבנן דמתיב לשלם בית
דין ויהא תחת ידם עד שיבא גזול
ועלנו: דקא מהדר ממונה למרה.
לאחר זמן יחזירו בית דין: לא
נחלקו על שלקת. דכיון דליכא אישורא
כפי ליה דכפי דלא כפי לאשר הוא
לו אלא נמקוס שחטא דנעי כפרה:
מה לי לוקח כו'. הרי נשבע לשקר
ואשבעת שקר כפי לאשר הוא לו
כין אגול בין אשמות יד דנחיתר
אתא לדיה: מנא דחקי אחד פליג
אדר' שמעון בן אלעזר: רבי ערפון
היא. ממתי' דקמי נשבע דלי ר"ע
אפילו לא נשבע נמי: ור' ערפון מכדי
כו'. אמתינן פייך דלמר נשבע אין
לא נשבע לא ואוקימנא כר' ערפון:
לא פניא דלא הודה. דכפרה והשקנו
דקרא אהודה כפי דמתיב בגזל הגר
והמודד את מטאסם וגו' (במדבר ה):
שכבר

בניה ביניהם ובסתלק. בפרק המפקיד (כ"ח ט'): מוקי לה דלא
דוקא ציניה דשקלי להו כוליה ואולי אלא ייחא עד שימכר
הדגדג מי הם העולים: דבר רבי טרפון. ואפילו לרז הוה
ולרז יהודה דלמרי בהגזול בחרה (למן דף ק"ח).

הרי זה משלם חומש על חומש עד שיממעט
הקרן משה פרוטה יוכן בפקדון שנאמר י (או)
בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את
עמיתו יאו מצא אבדה וכחש בה ונשבע על
שקר: הרי זה משלם קרן וחומש ואשם:
ג' נשבע לו אין ילא נשבע לו לא מני
לא רבי טרפון ולא רבי עקיבא (דחניא גזול
אחד מחמשה ואינו יודע) (א) איזה מהן וכל אחד
אומר אותי גזול מניח גזילה ביניהם ומסתלק
דברי רבי טרפון ר"ע אומר ילא זו דרך
מוציאתו מיד עבירה עד שישלם גזילה לכל
אחד (ואחד) מני אי ר"ט אע"ג דאישתבע
אמר מניח גזילה ביניהם ומסתלק אי רבי
עקיבא אע"ג דלא אישחבע אמר עד שישלם
גזילה לכל אחד ואחד לעולם רבי עקיבא
היא וכי קאמר רבי עקיבא עד שישלם גזילה
לכל אחד ואחד היכא דאישחבע הוא דקאמר
מאי טעמא דאמר קרא ילא אשר הוא לו יתנו
ביום אשמתו ורבי טרפון אע"ג דאישחבע
עבוד רבנן תקנתא דחניא ר' אלעזר ברכי
צדוק אומר * תקנה גדולה התקינו שאם
היתה הוצאה יחירה על הקרן משלם קרן
וחומש לבית דין ומביא אשמו ומתכפר לו
ור' עקיבא כי עבוד רבנן תקנתא היכא דידע
למאן גזילה דקא מהדר ליה ממונה למרה
(ו) גזול אחד מחמשה דלא ידע למאן גזילה
דלא הדר ממונה למרה לא עבוד רבנן
תקנתא מתיב רב הונא בר יהודה (א"ר)
שמעון בן אלעזר לא נחלקו רבי טרפון ורבי
עקיבא על שלקח אחד מחמשה ואינו יודע
מאיזה מהן לקח ישמני דמי מקה ביניהם
ומסתלק על מה נחלקו שגזל אחד מחמשה

ורבי טרפון אע"ג דנשבע עבוד
רבנן תקנתא כו'. תימה
דמשמע הא אין הוצאת הדרך יחירה
מוליכה אחריו למדי ואמאי והאמר
ר' טרפון מניח גזילה ביניהם ומסתלק
וכ"ח ה' בני אדם היינו הוצאה
מרוצה על הקרן הא בשנים נמי
קמי לקמן בנרייתא דחקי ושמה
השתא אכתי לא שמיע ליה ומיהו
תימה כיון דמודה ר"א היכא דאין
הוצאה יחירה אמאי קאמר ר"ע היא
כר' טרפון נמי אחי דאפילו למאן
דמוקי לה כר"ע לא מיתקמא מתנימין
אלא בלוי הוצאה יחירה וי"ל דמתי
איירי אפילו בהוצאה יחירה שזריך
להולך עד מדי כשאינו מוצא ב"ד
עד מדי אע"ג דלא שכיח ולא נקט
מתנימין מדי אלא לפרושי דאפילו
בהוצאה יחירה איירי וזריך להולך
עד מדי או עד מקום ב"ד אם יש
קריב יותר אע"ג דהוצאה יחירה
עד שם ומש"ה מתקמא כר"ע ולא
כר' טרפון דלר' טרפון אפילו כי אין
מוצא ב"ד לעולם אין זריך לעשות
הוצאה יחירה על הקרן אלא מניח
כידו עד שמוצא ב"ד במקום קרוב
וא"ת מנלן דס"ל הכי לרבי טרפון
דלמא כשאין ב"ד מודה וי"ל דסברא
הוא דאי הוה מזריך הולכה למדי
כשאין ב"ד כ"ש בגזל אחד מחמשה דלא
הוי סגי במסירה לב"ד כיון דלא הדר
ממונה למרה אלא עד שישלם לכל
אחד ואחד והוה מאי ר"א בן דזוק
לאשמועינן רבותא שאם הוצאה

יחירה עד ב"ד דמניח כידו אלא אחא
דליכא תקנתא כלל נשבע הלך דוקא
דנשבע והא דקאמר ר"ע כי עבוד רבנן
אפילו לדידך דאית לך דרבי אלעזר ב"ר
דלאו הודה. וכיון שהודה מסתמא בל
ללאח ידי שמים כיון שלא תבעוהו וה"נ
זריך להולכי למדי כי היכי דזריך ליתן
מנה לכל אחד ואחד:
שכבר

קבא א מ"י פ"ח מה'י
גזילה הלכה י' פסח
ע"פ ע"ג:
ק"ב ב מ"י שם הלכה י'
פסח ט"ז:
ק"א ג מ"י שם הלכה א'
ב ופרק א מהלכות
שנוטת הלכה ח ט פסח
לחין רמ:

ק"ב ד מ"י פ"ח מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
שם סוף ח':
ק"ג ה מ"י שם פ"ד הלכה
ט פסח שם טושי"פ
ח"מ ט' שם סוף ח':
ק"ד ו מ"י שם פ"ח הלכה
י פסח שם טושי"פ
ח"מ ט' שם סוף ח':
ק"ה ז מ"י שם מהלכות
מכירה הלכה ב פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
כר' סוף ח':

ק"ה ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

ק"ב ח מ"י שם הלכה ג
טושי"פ שם סוף ח':
ק"ז ט מ"י שם טושי"פ
שם סוף ח':
ק"ח י מ"י פ"ד מה'י
גזילה הלכה ט פסח
ע"פ ע"ג טושי"פ ח"מ ט'
סוף סוף ח':
ק"ט כ מ"י שם הלכה י'
טושי"פ שם סוף ח':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones